

Helmi-
elinympäristö-
ohjelma
2021 - 2030

Luonnon monimuotoisuutta vahvistetaan aktiivisilla suojele- ja hoitotoimilla

Helmi-ohjelman
tavoitteena on kunnostaa
vuoden 2023 loppuun
mennessä 15 000 hehtaaria
perinnebiotooppeja.

Helmi- elinympäristöohjelma

- Torjuu luontokatoa; vahvistaa luonnon monimuotoisuutta, turvaa ekosysteemipalveluja, hillitsee ilmastonmuutosta ja edistää siihen sopeutumista.
- Tarve on syntynyt elinympäristöjen vähenemisen ja laadun heikkenemisen myötä.
- Ohjelmassa tehdään konkreettisia suojelu- ja hoitotöitä:
 - Soiden suojelu ja ennallistaminen.
 - Lintuvesien ja -kosteikkojen kunnostaminen.
 - Perinnebiotooppien kunnostaminen > luonnonsuojelulain ja asetuksen mukainen tuki (Lsl 1996/1096, luku 1 a ja asetus 953/2020)
 - Metsäisten elinympäristöjen hoito, kuten lehdot ja paahdeympäristöt (Lsl 1996/1096, luku 1 a ja asetus 800/2022)
 - Pienvesien ja rantaluonnon hoito ja kunnostus (esim. hiekkarannat)

Perinnebiotoopit

- ovat perinteisen karjatalouden muovaamia, yleensä runsaslajisia ketoja, niittyjä, hakamaita tai metsälaitumia
- vaativat säilyäkseen pysyvää hoitoa, joko niittoa tai laidunnusta
- ovat tuottaneet karjan tarvitseman talvirehun ja/tai olleet laitumina

Avoimet perinnebiotoopit

- Nummet (saaristo ja rannikko)
- Kedot (kalliokedot, muut)
- Niityt (tuoreet, kosteat, järven- ja joenrantaniityt, merenrantaniityt, tulvaniityt)
- Suoniityt

Metsäiset perinnebiotoopit

- Lehdesniityt
- Hakamaat
- Metsälaitumet

Tukea perinnebiotoopeille haetaan alueellisesta ELY-keskuksesta

KUVA MARJUT KOKKO / TALKOOT KAIRALAN NIITYLLÄ, PELKOSENNIEMI
HELMI-ELINYMPÄRISTÖ-OHJELMA 2021 - 2030

Kansallinen tuki perinnebiotooppien kunnostukseen

- Tukea voi hakea omasta alueellisesta ELY-keskuksesta.
- Haku on auki ympärivuotisesti. Kunta- ja järjestöhelmihaku on auki syksyisin. Seuraava haku auennee 2024.
- Hakemuksen voi tehdä maanomistaja tai hoitaja maanomistajan suostumuksella.
- ELY-keskus voi myöntää tuen tavarana tai palveluna.
- Tuki ei saa olla päällekkäinen muiden tukien kanssa.
- Helmi-ohjelmaa toteuttavat molempien ministeriöiden hallinnonalan organisaatiot sekä kunnat, järjestöt, yhdistykset, paikallisyhteisöt ja muut ympäristö- ja metsäalan toimijat/yrittäjät. matkailuyritykset sekä maanomistajat.
- Helmi-ohjelman toteuttamisesta ovat vastuussa ympäristöministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

HAKEMUS

Luonnonsuojelulain mukainen tuki **perinnebiotoopin** kunnostukselle ja hoidolle

Perinnebiotoopit

- Tukihakemuksessa esitetään kohteen luontoarvot, miten ja mitä aiotaan kunnostaa ja hoitaa sekä kustannusarvio.
- Hakemukseen pyydetään maanomistajan suostumus, jos hakija on joku muu kuin maanomistaja.
- Lomaketta saa alueellisista ELY-keskuksista suomen-, ruotsin ja saamenkielisenä.
- Infosivut ja lomakkeet: <https://www.ely-keskus.fi/luonnonsuojelulain-tuki-perinnebiotooppien-kunnostukseen-ja-hoitoon>

XXX ELY-KESKUS
PL xx
00XXX XXX

HAKEMUS

Luonnonsuojelulain mukainen tuki perinnebiotoopin kunnostukselle ja hoidolle

☐ Uusi hakemus☐ Jatkohakemus

1. KOHTEEN NIMI

Nimi

Käinteistötunnus (pakollinen)

Sijaintikunta

Liitä mukaan lähestymis- ja kohdekartta (pakollinen)

2. MAANOMISTAJA

Nimi/yrityksen nimi

Tilatunnus, jos on

Y-tunnus

Yrityksen koko, liikevaihto/vuosi

Yrityksen työntekijämäärä

Nimi

Jakeluosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Puhelin

Sähköposti

3. TUEN HAKIJA (JOS ERI KUIN MAANOMISTAJA)

Nimi/yrityksen nimi

Tilatunnus, jos on

Y-tunnus

Yrityksen koko, liikevaihto/vuosi

Yrityksen työntekijämäärä

Jakeluosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Puhelin

Sähköposti

4. KOHTEELLE KOHDISTUVA YMPÄRISTÖSOPIMUS TAI MUU JULKINEN RAHOITUS (PAKOLLINEN TÄYTETTÄVÄ OSA) ELY-KESKUS TARKISTAA

Kohteella on voimassa oleva tai aikava maatalouden ympäristösopimus tai haettu on ympäristösopimusta

Kohteelle on osoitettu muuta julkista rahoitusta

☐ ei ☐ kyllä

☐ ei ☐ kyllä, mitä?

Sopimuksen voimassaoloaika (ilmoita myös haetun sopimuksen voimassaoloaika tai jo päättynyt sopimus ja sopimuksen päättymisen syy)

Sopimuksen haltija

Sopimuksessa kohteen hoitajalle asetetut velvoitteet ja selvitys siitä, että ne eivät ole päällekkäisiä nyt haettavan tuen kanssa

Liittyvät muhin hankkeisiin (esim. Leader-hanke tai aiempi nuorikon niiton tuki suoraan ELY-keskukselta)

5. KOHTEEN KUVAUS SEKÄ SUUNNITELLUT KUNNOSTUS- JA HOITOTOIMET

Kuvaus kohteen luonnosta sekä perinnebiotooppiarvoista. Jos kohteelle on tehty perinnebiotooppi-inventointi tai muita luontoselvityksiä, ne liitetään hakemukseen

Haettavalla tuella perinnebiotoopin kunnostamiseksi ja/tai hoitamiseksi suunnitellut toimenpiteet ja niiden aikataulu

Perustelu toimenpiteistä lajeille, luontotyypeille taikka luonnon- tai kulttuurimaisemille koituvista hyödyistä

Suunnitellut toimien toteutuksen ajankohta

Liitteet (vapaaehtoiset)

☐ Tarkempi kuvaus kohteen luonnosta☐ Perinnebiotooppi-inventoinnin raportti☐ Muut luontoselvitykset☐ Tarkempi hoitosuunnitelma

6. TOIMENPITEIDEN ERITTELY JA KUSTANNUKSET, HAKIJAN ARVIO

ELY-keskus arvioi toimenpiteiden kustannustehokkaimman toteutustavan ja kilpailuttaa ja hankkii kohteen kunnostamiseen ja hoitoon tarvittavan tavaran tai palvelun. ELY-keskus tekee tarvittaessa työn suorittamisesta hankintasopimuksen maanomistajan kanssa. Tarvittaessa toimenpiteeksi voidaan esittää myös tarkemman hoitosuunnitelman laatiminen.

	Vuosi	Vuosi	Kustannusarvio (ei pakollinen)
Toimenpide ja sen pinta-ala tai pituus, esim: Hoitosuunnitelman laatiminen Puuston raivaus x ha Laidunaita x m Niitto x ha			
Työläji ja arvioitu henkilötyöpäivämeneke, esim: Laitumen pysäytys x htp Pensaikoin raivaus x htp Eiäntien kuitetus ja vaivonta x htp			
Laitteet, tarvikkeet, (kpl tai metrimäärä) erittely:			

7. HAKIJAN ALLEKIRJOITUS

Paikka ja aika

Allekirjoitus ja nimen selvennys

8. MAANOMISTAJAN SUOSTUMUS HOITOTOIMIIN (TÄYTETÄÄN, KUN HAKIJA ON ERI KUIN MAANOMISTAJA)

Suostun siihen, että omistamallani maalla tehdään yllä kuvatut hoitotoimet liitekartan alueella.

☐ Hyväksyn liitteenä olevan hoitosuunnitelman. (Joslii tarkempaa hoitosuunnitelmaa ole, sen laatimista voidaan hakea myös osana tukea.)

☐ Hyväksyn, että kohteen kunnostamisella saatavien arvojen säilyttämiseksi kohteelle järjestetään vuosittainen hoito (niitto tai laidunnus), josta sovitaan erikseen tehtävällä sopimuksella.

Paikka ja aika

Allekirjoitus ja nimen selvennys

Hakemuksen pakolliset liitteet:
☐ Kohdekartta

Muut liitteet (toimitetaan, jos on):
☐ Hoitosuunnitelma
☐ Kustannusarvio

HELMI-ELINYMPÄRISTÖ-OHJELMA 2021 - 2030

9

Kunnat hakevat tukea ELY-keskuksesta

KUVA MARJUT KOKKO / TALKOOT KAIRALAN NIITYLLÄ, PELKOSENNIEMI
HELMI-ELINYMPÄRISTÖ-OHJELMA 2021 - 2030

Kunta- ja järjestöhelmi haku on auki syksyllä

Yhteyshenkilöt

- Ylitarkastaja Niina Vähätalo, niina.vahatalo@ely-keskus.fi, puh. 0295 021 286
- Ylitarkastaja Tommi Hautala, tommi.hautala@ely-keskus.fi, puh. 0295 021 374
- Kunta- ja järjestöhelmi on kunta ja järjestötoimijoille tarkoitettu rahoituskanava
- Lisää tietoa, lomakkeet ja hakuohjeet:
<https://www.ely-keskus.fi/kunta-ja-jarjesto-helmi>

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Perinnebiotooppien kunnostus ja hoito – millaisiin kohteisiin tukea voi hakea?

KUVA MARJUT KOKKO LAIDUNTAJAT TYÖSSÄÄN
HELMIN ELINympäristö-OHJELMA 2021 - 2030

LSL-tuen ensisijaisena tarkoituksena on edistää perinnebiotooppien kunnostamista ja lisätä ympäristösopimuksella hoidettavien perinnebiotooppien määrää.

- Tukea voi hakea kohteille, joiden:
 - Laatua voidaan ylläpitää tai parantaa perinteisin hoitotoimenpitein, näin on useimmiten kaikilla perinnebiotoopeilla.
 - Kohde sopii hoidettavaksi, ympäristösopimuksella, jolla jatkohoito on tavoitteena järjestää.
 - Lajisto on arvokasta ja / tai luontotyytit ovat arvokkaita.
- ELY-keskuksessa arvioidaan tukikelpoisuus, ehdotetut toimet ja kustannukset kohdekohtaisesti.
- Hoitosopimus 1-3 vuotta.
- Lähtökohtaisesti ei myönnetä ympäristösopimuskohteille, mutta on mahdollista kohdekohtaisesti arvioituna.

KUVA KRISTIINA HOIKKA, KISSANKÄPÄLÄ KEMINMAAN KIRKKOJEN NIITYLLÄ
HELMI-ELINYMPÄRISTÖ-OHJELMA 2021 - 2030

Lisää tietoa verkossa

Mm. mitä konkreettista elinympäristöissä tehdään, Helmi-esitteet viidellä kielellä, Valtioneuvoston periaatepäätös, toimenpiteiden seuranta, hankkeet, ajankohtaista...

YM <https://ym.fi/helmi> ja MMM <https://mmm.fi/helmi>

Seuraa somessa #helmiohjelma ja
Facebookissa **Perinnemaisemien helmet**

Instagram

KUVA KRISTIINA HOIKKA, KISSANKÄPÄLÄ KEMINMAAN KIRKKOJEN NIITYLLÄ
HELMI-ELINympäristö-OHJELMA 2021 - 2030

Lisää tietoa verkossa

- Ohjelman yleisesite [wmz5NPMFrKzt \(emmi.fi\)](https://www.emmi.fi/wmz5NPMFrKzt)
- [Valtioneuvoston periaatepäätös 27.5.2021](#)
- Luonnonsuojelulain mukainen tuki perinnebiotooppien hoitoon, Lsl 1996/1096, luku 1 a <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961096#L1a>
- Valtioneuvoston asetus perinnebiotooppien kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2020-2025 myönnettävästä tuesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200953>
- Valtioneuvoston asetus puustoisten elinympäristöjen ennallistamiseen, kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2022–2027 myönnettävästä tuesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/2022/20220800>
- Kunta- ja järjestöhelmi on kunta ja järjestötoimijoille tarkoitettu rahoituskanava <https://www.ely-keskus.fi/kunta-ja-jarjesto-helmi>

Kiitos!